

اقدامات مورد نیاز قبل، حین - بعد از

تزریق خون و فرآورده خونی

مرکز آموزشی درمانی حاج کریم عسلی

واحد آموزش و توانمند سازی (آموزش به بیمار)

تلفن بیمارستان: 066-33406099 (داخلی 119)

آذر 99

آدرس سایت: asali.lums.ac.ir

*** ثبت کامل مشخصات فردی بیمار:

مشخصات فردی بیمار که در فرم درخواست فرآورده می بایست با دقت پر شود عبارتست از: تاریخ تولد، شماره پرونده یا کد ملی، ثبت سابقه تزریق، بررسی دستورات دارویی قبل از تزریق، علت تزریق یا درخواست خون، ثبت نوع فرآورده درخواستی، هدف از درخواست، ثبت تست آزمایشگاهی درخواستی، مهر و امضاء پزشک، نام و نام خانوادگی نمونه گیر

*** در کلیه فرم های درخواستی قسمت های مخصوص به پرستار، پزشک و نمونه گیر باید به طور کامل و توسط فرد مسؤل تکمیل شده و مهر و امضا گردد.

*** اگر به هر دلیلی بیمار نیاز به تزریق خون اورژانسی داشت باید فرم درخواست خون اورژانسی به همراه نمونه خون و سرم بیمار به بانک خون فرستاده شود نکته: فرم درخواست فرآورده پلاکت و FFP با فرآورده گلبول قرمز متفاوت می باشد.

دستورالعمل اقدامات مورد نیاز قبل از تزریق خون و فرآورده خونی توسط پرستاران

1- تایید هویت بیمار

مطابقت دادن نام، نام خانوادگی، تاریخ تولد، شماره پرونده بیمار با اطلاعات موجود در فرم های درخواست فرآورده

توجه: باید هویت بیمار برای تهیه نمونه خون قبل از تزریق فرآورده جهت انجام آزمایشات سازگاری حتما انجام شود.

2- فراهم بودن شرایط لازم قبل از تحویل گرفتن فرآورده از بانک خون

• استفاده از ست فیلتردار استاندارد تزریق خون 1

• داروهایی از قبیل آنتی هیستامین، اپی نفرین و سرم نرمال سالین، همچنین تمامی داروهایی که بیمار طبق دستور پزشک معالج باید بعد از تزریق خون استفاده کند نیز می بایست در بخش موجود باشد.

3- بررسی مشخصات ظاهری فرآورده ارسالی

تطبیق شماره کیسه خون و گروه خون قید شده بر روی فرم نظارت بر تزریق خون و فرآورده خونی با گروه خون قید شده در پرچسب کیسه خون و بررسی ساعت ارسال با تحویل

• بررسی کیسه خون:

هر گونه نشت یا آسیب در کیسه / رنگ غیرطبیعی (بنفش، ارغوانی...) / وجود لخته یا همولیز / وجود کدورت / برچسب ناسالم / گذشتن از تاریخ انقضا / وجود گاز در کیسه (کیسه باد کرده) / عدم تطابق نوع فرآورده مورد درخواست توسط پزشک معالج

موارد فوق باید توسط دو نفر بررسی شود و در صورت وجود هر کدام از موارد بالا تزریق خون انجام نشده و کیسه خون به بانک خون عودت داده می شود.

تزریق خون

*** ثبت علائم حیاتی بیمار بلافاصله قبل از تزریق در فرم نظارت بر تزریق خون و فرآورده

*** آماده سازی ست تزریق خون (پر نمودن ست تزریق توسط خود فرآورده برای تخلیه حباب های هوا)

*** تنظیم سرعت تزریق فرآورده در فرآورده های حاوی گلبول قرمز (خون کامل، پکسل، گلبول قرمز کم لوکوسیت، گلبول قرمز شسته

22 شده، گلبول قرمز اشعه دیده)، 15 دقیقه اول تزریق باید به آرامی باشد. (2 میلی لیتر یا 30 قطره در دقیقه) و سپس اگر مشکلی وجود نداشت می توان با توجه به نظر پزشک سرعت تزریق خون را در حالات غیر اورژانس تنظیم نمود.

*** در فرم های ارسالی ثبت موارد زیر الزامیست (ساعت شروع تزریق، ساعت پایان تزریق در فرم ارسال، حجم تزریقی، ترتیب تزریق فرآورده ها، تزریق فرآورده های خونی در عرض 30 دقیقه پس از خروج خون از یخچال بانک خون باید تزریق گردد در غیر این صورت بایستی در یخچال مخصوص بانک خون موجود در بخش نگهداری شود.

نکات قابل توجه و بسیار مهم در تزریق فرآورده های خونی:

*** هر تزریقی باید حداکثر در مدت 4 ساعت از زمان شروع به اتمام رسد.

*** بهتر است تزریق یک فرآورده گلبول قرمز در طی 2 ساعت و تزریق پلاکت یا پلاسما در خلال 30-60 دقیقه انجام شود.

*** هیچ نوع دارو نباید به کیسه فرآورده خون و یا ست تزریق خون اضافه گردد.

*** استفاده از Blood Warmer استاندارد برای گرم نمودن خون جهت رسیدن به دمای 37 درجه سانتی گراد قبل از تزریق فقط با صلاحدید پزشک معالج نایل انجام است.

*** استفاده از آب گرم، شوفاژ، قرار دادن زیر بغل بیمار، قرار دادن زیر پتو و ... برای گرم نمودن خون به هیچ عنوان جایز نیست.

*** **محلول نرمال سالین استریل تنها محلولی است که همراه با فرآورده خونی و از راه ست تزریق خون می توان تجویز کرد.**

استفاده از محلول رینگر و دکستروز 5٪ ممنوع است. در افزودن محلول نرمال سالین شرایط بالینی بیمار و خطر افزایش بار مایع مد نظر قرار گیرد.

*** استفاده از یک فیلتر برای تزریق چند واحد پکسل در غالب فیلترها و شرایط موجود **توصیه نمی گردد.**

*** از **حامل مناسب** جهت حمل و نقل فرآورده های خونی باید استفاده شود (cool box)

اقدامات لازم به هنگام بروز عارضه ناشی از تزریق:

*** قطع سریع تزریق توسط پرستار

*** باز نگهداشتن مسیر وریدی با استفاده از نرمال سالین

*** چک علائم حیاتی بیمار

*** کراس مچ مجدد کیسه خون تزریق شده با نمونه خون جدید بیمار

*** ارسال کیسه و ست تزریق به بانک خون جهت کشت میکروبی

*** ارسال نمونه جدید خون و ادرار بیمار به بانک خون

مستندات مربوط به فرم گزارش عوارض که باید به طور کامل ثبت گردد

شماره پرونده بیمار / تشخیص بیماری / تاریخچه بیماری / سابقه تزریق و عارضه به دنبال آن / نوع فرآورده تزریقی / گروه خون بیمار قبل از تزریق / گروه خون بیمار بعد از تزریق / گروه خون کیسه قبل از تزریق / نتایج کراس مچ قبل از تزریق / نتایج کراس مچ بعد از تزریق / فاصله زمانی بین شروع تزریق با بروز عارضه / حجم تزریق شده / بروز علائم بیمار در هنگام تزریق **توسط پرستار و پزشک** / تکمیل جدول علائم حیاتی بیمار قبل و بعد از تزریق / تکمیل و ثبت جواب سایر آزمایشات انجام شده در فرم / تکمیل فرم عوارض در طی 24 ساعت از بروز عارضه با هماهنگی پزشک / **ارسال فرم گزارش عارضه در طی 48 ساعت به انتقال خون**

نکات مورد توجه پرسنل بانک خون

*** آماده سازی فرآورده و ارسال آن به بخش:

ثبت دقیق موارد ذیل در فرم ارسال (نام و نام خانوادگی بیمار / کد ملی بیمار شماره پرونده / گروه خون بیمار و کیسه / ساعت و نام ارسال کننده / نتایج آزمایشات قبل از تزریق) الزامی است.

*** استفاده از حامل مناسب (وجود حامل جداگانه جهت هر فرآورده الزامی است)